

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen bij het ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van de voormalige Sint-Gerardusschool in Gent

Provincie: Oost-Vlaanderen

Gemeente: Gent, 8ste afdeling, sectie H

Objectnummer: 4.01/44021/1439.1

-

dossiernummer: 4.001/44021/116.1

Omschrijving:

Voormalige Sint-Gerardusschool met ommuurde speelplaats, voorliggende voetpadstrook en muurkapel met Onze-Lieve-Vrouw met Kindbeeld, Harelbekestraat 64

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel, **21 OKT. 2016**

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Adviezen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen RWO, LNE, MOW en LV

1.1.1. Beleidsdomein Ruimtelijke ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Het advies werd gevraagd op 19 juli 2016.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.2. Beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie

Het advies werd gevraagd op 19 juli 2016.

- Het departement Leefmilieu Natuur & Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen bracht op 16 augustus 2016 een gunstig advies uit van de dienst Ondergrond Vlaanderen, de dienst Land en Bodembescherming en de dienst Natuurlijke Rijkdommen. In antwoord op de vraag voor advies voor de voorlopige bescherming als monument van de voormalige Sint-Gerardusschool werd meegedeeld dat de afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke rijkdommen geen bemerkingen heeft over de aspecten bodembescherming, ondergrond en natuurlijke rijkdommen. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

- Het agentschap Natuur en Bos bracht op 25 juli 2016 een gunstig advies uit. Het agentschap deelde mee dat zij geen opmerkingen formuleren over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

- De overige agentschappen brachten geen advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.3. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 19 juli 2016.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet is het advies bijgevolg gunstig.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.4. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 19 juli 2016.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet is het advies bijgevolg gunstig.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.2. **Advies uitgebracht door de betrokken stad Gent**

Het advies werd gevraagd op 19 juli 2016. De bijlage 1, het gegeorefereerd plan, werd op 29 juli 2016 bijkomend aangetekend bezorgd.

Het college van Burgemeester en Schepenen van Gent bracht geen advies uit over de bescherming. In uitvoering van artikel 6.1.3. van het Onroerenderfgoeddecreet is het advies gunstig.

Conclusie: het heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.3. **Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)**

Het advies werd gevraagd op 19 juli 2016.

De VCOE bracht op 19 september 2016 een gunstig advies uit en formuleerde drie vragen over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

De commissie vindt het positief dat een uitgebreid dossier voor advies werd voorgelegd. Ze spreekt zich in haar advies uit over (a) het ministerieel besluit tot voorlopige bescherming, (b) de fotoregistratie, (c) het afbakeningsplan en (d) het beschermingsvoorstel.

- Behandeling artikel 1 van het ministerieel besluit

De commissie ondersteunt artikel 1 van het ministerieel besluit, alsook de voorgestelde afbakening.

- Behandeling artikel 2 van het ministerieel besluit

Artikel 2 van het ministerieel besluit verwijst naar de erfgoedwaarden (historische, architecturale en volkskundige), -elementen en -kenmerken van de voormalige Sint-Gerardusschool met ommuurde speelplaats, voorliggende voetpadstrook en muurkapel met Onze-Lieve-Vrouw met Kindbeeld aantoon.

De VCOE erkent de historische en architecturale waarde van de voormalige Sint-Gerardussite zoals verwoord in het ministerieel besluit.

De commissie sluit zich ook aan bij de volkskundige waarde van de muurkapel met Onze-Lieve-Vrouw met Kindbeeld.

Aanvullend bij deze waarde, vraagt de commissie om te onderzoeken of ook de voormalige Sint-Gerarduskapel en de klokkentoren van 1959, die beiden herinneren aan de religieuze en gemeenschapsvormende functie van de site in de jaren 1960 en beeldbepalend zijn, volkskundige waarde hebben. Eventuele verplaatsing van deze constructies, in functie van een nieuwe ontwikkeling op de site, is mogelijk voor de commissie.

Een doorvertaling van dit onderzoek in het ministerieel besluit zou dan wenselijk zijn.

De commissie vraagt ook de niet-beschermde elementen die gelegen zijn binnen de afbakening, namelijk de voormalige Sint-Gerarduskapel en een deel van de Sint-Gerarduskring expliciet te benoemen in artikel 2.

Antwoord

Tijdens het evaluerend onderzoek van de erfgoedwaarden van de voormalige Sint-Gerardusschool ter voorbereiding van het beschermingsvoorstel, werden de erfgoedwaarden van de voormalige Sint-Gerarduskapel en de klokkentoren onderzocht.

De ontstaansgeschiedenis van deze constructies werd beschreven in de inhoudelijke nota om de relatie tot en de ontwikkeling van de Sint-Gerardussite zo volledig mogelijk te duiden. Beide constructies kunnen echter geen volkskundige waarde of een andere erfgoedwaarde op Vlaams niveau worden toegeschreven. Bovenstaande informatie is raadpleegbaar op de pagina's 11, 12, 14, 17, 21 van de inhoudelijke nota.

Vanwege het ontbreken van erfgoedwaarden voor de klokkentoren, de voormalige Sint-Gerarduskapel en de voormalige Sint-Gerarduskring die het lokale niveau overstijgen, kunnen deze elementen volgens de richtlijnen van het Onroerenderfgoeddecreet niet opgenomen worden in artikel 2 van het ministerieel besluit, zoals de VCOE vraagt.

- Behandeling artikel 3 van het ministerieel besluit

De commissie erkent de beheersdoelstellingen die zijn opgenomen in artikel 3 van het ministerieel besluit.

Het adviesorgaan formuleert wel twee opmerkingen over artikel 3, §1, 4°.

- Punt 4 verwijst naar constructies die binnen de afbakening vallen, maar weinig tot geen erfgoedwaarden hebben.

De commissie vraagt om deze doelstelling scherper te formuleren en aan te geven dat de constructies géén erfgoedwaarden bezitten. De raadgevende instantie stelt daarbij voor om te wijzen op het feit dat verwijderen of vervangen van deze constructies geen negatieve impact mag hebben op het beschermde goed.

- Punt 4 gaat eveneens in op de mogelijkheid tot vervangbouw van deze constructies zonder erfgoedwaarden onder volgende voorwaarde: *'Een vervangend volume mag de huidige oppervlaktes en hoogtes niet overschrijden en het kenmerkende aspect van een ommuurde speelplaats en het open karakter van de speelplaats dient gerespecteerd te blijven.'* De commissie meent dat de (ruimtelijke) verhouding tussen de voormalige Sint-Gerarduskapel en het schooltje maximaal gerespecteerd moet worden en dat vervangbouw bijgevolg bij voorkeur het huidige volume onder zadeldak respecteert. De commissie vraagt om dit te specificeren in de beheerdoelstelling.

Antwoord

Het is niet wenselijk in te gaan op het voorstel van de VCOE om de beheersdoelstelling 4° scherper te formuleren en te noteren dat de constructies géén erfgoedwaarden hebben. Op basis van de definiëring van erfgoedwaarden en criteria komen de klokkentoren, de voormalige Sint-Gerarduskapel en Kring niet voor een wettelijke bescherming in aanmerking. Dit impliceert niet dat deze constructies op lokaal niveau geen betekeniswaarde hebben. De constructies mogen ook behouden blijven, maar het is geen verplichting.

De vereiste dat het verwijderen of vervangen van de constructies met weinig tot geen erfgoedwaarde geen negatieve impact mogen hebben op de erfgoedwaarde van het

beschermde goed, zit reeds vervat in de beheersdoelstelling 4° van artikel 3. De zin 'Verwijdering, een nieuwe invulling of vervanging is mogelijk, maar enkel in die mate dat de erfgoedwaarden niet in het gedrang komen.' zal wel verduidelijkt worden door te benadrukken dat het om de erfgoedwaarden van het beschermde goed gaat.

Er wordt gunstig gevolg gegeven aan de vraag van de commissie om in de beheersdoelstelling 4° de voorschriften voor de mogelijkheid tot vervangbouw nog meer te specificeren. De zin 'De (ruimtelijke) verhouding tussen de voormalige Sint-Gerarduskapel en de Sint-Gerardusschool dient maximaal gerespecteerd te worden.' wordt toegevoegd.

Beheersdoelstelling 4° zal met de onderlijnde zinnen verduidelijkt worden: 'de voormalige Sint-Gerarduskapel, klokkentoren en een aangebouwd gedeelte van de vroegere Sint-Gerarduskring die zich binnen de ommuurde speelplaats bevinden, liggen binnen de afbakening van de bescherming als monument. Deze constructies hebben echter weinig tot geen erfgoedwaarde. Het behoud van deze volumes is niet vereist. Verwijdering, een nieuwe invulling of vervanging is mogelijk, maar enkel in die mate dat de erfgoedwaarden van het voormalige schoolgebouw, de ommuurde speelplaats, gevelkapel en voetpadstrook niet in het gedrang komen. Een vervangend volume mag de huidige oppervlaktes en hoogtes niet overschrijden en het kenmerkende aspect van een ommuurde speelplaats en het open karakter van de speelplaats dient gerespecteerd te blijven. De (ruimtelijke) verhouding tussen de voormalige Sint-Gerarduskapel en de Sint-Gerardusschool dient maximaal gerespecteerd te worden.'

- Behandeling artikel 4 van het ministerieel besluit

De commissie gaat akkoord met de voorschriften voor instandhouding en onderhoud van het te beschermen monument zoals in artikel 4 van het ministeriële besluit geformuleerd.

- Behandeling artikel 5 van het ministerieel besluit

De commissie ondersteunt de toelatingsplichtige handelingen zoals opgesomd in artikel 5 van het ministeriële besluit.

Conclusie: het advies heeft slechts in zeer beperkte mate invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Onder punt 1.4. Conclusie worden de wijzigingen aan het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit gebundeld.

1.4. Conclusie

De uitgebrachte adviezen waren gunstig. Enkel het advies van de VCOE heeft slechts in zeer beperkte mate invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

Tijdens de opmaak van het dossier was er onduidelijkheid over de kadastrale notering van de voetpadstrook. Nazicht door een deskundig landmeter op vraag van het agentschap d.d. 4 augustus 2016 bracht uitsluitsel. De voetpadstrook maakt kadastraal deel uit van het perceelnummer: Gent, 8ste afdeling, sectie H, perceelnummer 467G2. Dit wordt aangepast in het inhoudelijk dossier (pagina 20).

De bijlage met historische foto's en kaartenmateriaal bij het inhoudelijke dossier blijft ongewijzigd.

Het ministerieel besluit wordt op volgende punten verfijnd:

- artikel 1: de kadastrale identificatie wordt gewijzigd, doordat er uitsluitel is over de exacte kadastrale ligging van de voetpadstrook. Het perceelnummer 467S2 (deel) wordt geschrapt. De correcte omschrijving van artikel 1 luidt: *'de voormalige Sint-Gerardusschool met ommuurde speelplaats, voorliggende voetpadstrook en muurkapel met Onze-Lieve-Vrouw met Kindbeeld, Harelbekestraat 64 in Gent, bekend ten kadaster als Gent, 8ste afdeling, sectie H, perceelnummer 467G2.'*
- artikel 3 §1 4°: wordt met de onderlijnde zinnen verduidelijkt: *'de voormalige Sint-Gerarduskapel, klokkentoren en een aangebouwd gedeelte van de vroegere Sint-Gerarduskring die zich binnen de ommuurde speelplaats bevinden, liggen binnen de afbakening van de bescherming als monument. Deze constructies hebben echter weinig tot geen erfgoedwaarde. Het behoud van deze volumes is niet vereist. Verwijdering, een nieuwe invulling of vervanging is mogelijk, maar enkel in die mate dat de erfgoedwaarden van de voormalige school, ommuurde speelplaats, gevelkapel en voetpadstrook niet in het gedrang komen. Een vervangend volume mag de huidige oppervlaktes en hoogtes niet overschrijden en het kenmerkende aspect van een ommuurde speelplaats en het open karakter van de speelplaats dient gerespecteerd te blijven. De (ruimtelijke) verhouding tussen de voormalige Sint-Gerarduskapel en de Sint-Gerardusschool dient maximaal gerespecteerd te worden.'*

De fotografische registratie bij het ministerieel besluit wordt niet gewijzigd.

De afbakening blijft ongewijzigd.